

॥१५॥ जलोदरः उदररोगः वृकोदर इति पाठे कुक्षिव्याधिर्भस्मकनामा श्वित्रिणः कुष्ठवंतः ॥ १६ ॥ उपसृजंति दोषैर्योजयन्ति ॥ १७ ॥ १८ ॥ सदारा निति सपत्नीनामपि सेवनं पतिप्रीत्यर्थं कर्तव्यमित्यर्थः ॥ १९ ॥ प्रणयं ईर्ष्यां आत्मानं चित्तं आत्मनि स्वस्मिन् निरभिमानादर्पहीना ॥ २० ॥ इंगितं अभिप्रायः अध्यासितः क्षिप्तो यस्मिन् कटाक्षे तस्मात् इंगिता अध्यासिता ॥ २१ ॥ चक्षुर्हणः दृष्ट्वैव रिपून् घ्नंति तादृशान् ॥ २२ ॥ अभिरूपः सुंदरः ॥ २३ ॥ नाभुक्तवतीति भर्तरि अभुक्तवतिना श्रामीत्यपकृत्यते तथा अस्नातेन श्रामीति शेषः तथा कर्मकरेषु भृत्येष्वपि असंविष्टेषु न संविशामि अनाशितेषु नाश्रामीति च विपरिणामापकर्षणे

जिह्वायाया निपुरुषस्त्वचावाप्युपसेवते ॥ तत्र चूर्णानि दत्तानि हन्युः क्षिप्रमसंशयं ॥ १५ ॥ जलोदरसमायुक्ताः श्वित्रिणः पलितास्तथा ॥ अपुमांसः कृताः स्त्रीभिर्जडांधवधिरास्तथा ॥ १६ ॥ पापानुगास्तु पापास्ताः पतीनुपसृजंत्युत ॥ न जातु विप्रियं भर्तुः स्त्रिया कार्यं कथंचन ॥ १७ ॥ वर्ताम्यहं तु यां वृत्तिं पांडवेषु महात्मसु ॥ तां सर्वां शृणु मे सत्यां सत्यभामे यशस्विनि ॥ १८ ॥ अहंकारं विहाया हं कामक्रोधौ च सर्वदा ॥ सदारा न्यां डवान्नित्यं प्रयतो पचराम्यहं ॥ १९ ॥ प्रणयं प्रति संहत्य निधायात्मानमात्मनि ॥ शुश्रूषुर्निरभीमाना पतीनां चित्तरक्षिणी ॥ २० ॥ दुर्व्याहताच्छंक्रमाना दुस्थिता दुरवेक्षिता ॥ दुरासिता दुर्व्रजिता दिङ्गिता ध्यासिता अपि ॥ २१ ॥ सूर्यवैश्वानरसमानो सोमकल्याणमहारथान् ॥ सेवे च क्षुर्हणः पार्थानुग्रवीर्यप्रतापिनः ॥ २२ ॥ देवो मनुष्यो गंधर्वो युवा चापि स्वलंकृतः ॥ द्रव्यवानभिरूपो वानमेन्यः पुरुषो मतः ॥ २३ ॥ नाभुक्तवतिना श्रामेना संविष्टे च भर्तरि ॥ न संविशामि नाश्रामि सदा कर्मकरेष्वपि ॥ २४ ॥ क्षेत्राद्वनाद्वा ग्रामाद्वा भर्तारंगृहमागतं ॥ अभ्युत्थाया भिनंदामि आसने नोदकेन च ॥ २५ ॥ प्रमृष्टभांडा मृष्टान्ना काले भोजनदायिनी ॥ संयता गुप्तधान्या च सुसंमृष्टनिवेशना ॥ २६ ॥ अतिरस्कृतसंभाषा दुःस्त्रियो नानुसेवती ॥ अनुकूलवती नित्यं भवाम्यनलसा सदा ॥ २७ ॥ अनर्मचापि हसितं द्वारि स्थानमभीक्ष्णशः ॥ अवस्करे चिरस्थानं निष्कुटेषु च वर्जये ॥ २८ ॥ अतिहासातिरोषौ च क्रोधस्थानं च वर्जये ॥ निरता हंसदा सत्ये भर्तृणामुपसेवने ॥ २९ ॥ सर्वथा भर्तरहितं न ममेष्टं कथंचन ॥ यदा प्रवसते भर्ता कुटुंबार्थे न केनचित् ॥ ३० ॥ सुमनो वर्णकापेता भवामि व्रतचारिणी ॥ यच्च भर्तानपि बतियच्च भर्तानसेवते ॥ ३१ ॥ यच्च नाश्राति मे भर्ता सर्वतद्वर्जयाम्यहं ॥ यथोपदेशं नियता वर्तमाना वरांगने ॥ ३२ ॥ स्वलंकृता सुप्रयता भर्तुः प्रियहिते रता ॥ ये च धर्माः कुटुंबेषु श्वश्र्वामे कथिताः पुरा ॥ ३३ ॥ भिक्षा बलि श्राद्धमिति स्थालीपाकाश्च पर्वसु ॥ मान्यानां मानसत्कारा ये चान्ये विदिता मम ॥ ३४ ॥

न योज्यं ॥ २४ ॥ २५ ॥ प्रमृष्टभांडा संमार्जितगृहोपकरणा ॥ २६ ॥ अतिरस्कृतसंभाषा तिरस्कारशून्यवचना ॥ २७ ॥ अनर्मपरिहासहीनं हसितं हासः स्थानं स्थितिं अवस्करे तिरस्करोमि किरते रिदं रूपं उत्करे इति वा निष्कुटेषु गृहारामेषु ॥ २८ ॥ २९ ॥ भर्तरहितं भर्तुर्वियोगः ॥ ३० ॥ सुमनो वर्णकापेता पुष्पैरनुलेपनैश्च वर्जिता ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ मानः पूजा सत्कार आदरः ॥ ३४ ॥